

Adelajda Sochacka

Znaczenie akredytacji

W ZAPEWNIENIU JAKOŚCI BADAŃ PROWADZONYCH PRZEZ WYBRANE LABORATORIA PIS

Laboratoria Państwowej Inspekcji Sanitarnej prowadzą szeroką działalność związaną z badaniem czynników mogących mieć wpływ na zdrowie ludzi. Zakres badań laboratoryjnych prowadzonych w Wojewódzkiej Stacji Sanitarно-Epidemiologicznej w Rzeszowie delegatura w Tarnobrzegu obejmuje szereg działań, z których wymienić należy:

- badania powietrza zewnętrznego oraz w pomieszczeniach mieszkalnych,
- badania wody do picia,
- badania gleby i osadów przeznaczonych do rolniczego wykorzystania,
- badania czynników toksycznych i szkodliwych na stanowiskach pracy,
- badania żywności i przedmiotów użytku,
- badania wartości odżywczych posiłków,
- badania materiału biologicznego w kierunku wykrywania bakterii chorobotwórczych, antygenów, przeciwciał i wirusów,
- badania czynników aktywnych środków dezynfekcyjnych i określanie skuteczności sterylizacji aparatów sterylizujących.

W zakres badań wchodzi również pomiary promieniowania jonizującego i niejonizującego, a także wibracji i hałasu, w tym infra- i ultradźwiękowego.

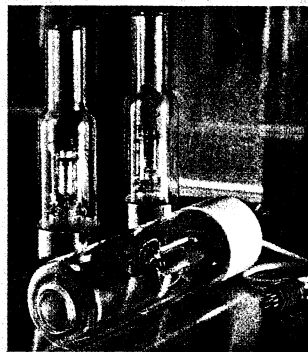
Powyższe badania wykonywane są w siedmiu laboratoriach, od 1998 roku pracujących w Systemie Jakości, od 1999 roku będących w strukturze WSSE w Rzeszowie.

Jeszcze przed wprowadzeniem Systemu Jakości każde z laboratoriów dbało o jakość prowadzonych badań, między innymi poprzez uczestnictwo w badaniach biegłości organizowanych przez Państwowy Zakład Higieny w Warszawie czy Instytut Medycyny Pracy w Łodzi. Wprowadzenie wspólnych dla całej delegatury rozwiązań systemowych oraz wspólnej Polityki Jakości pozwoliło na poprawę wewnętrznej organizacji i na widoczny wzrost kompetencji laboratoriów. System Jakości wymusił podejmowanie przemyślnych kroków. Dokładnie określono obowiązki pracowników i ich uprawnienia. Prowadzenie auditów wewnętrznych przez auditorów ze współpracujących laboratoriów przynosiło dalsze zrozumienie wzajemnych problemów i poprawiało między nimi współpracę. Walidowanie procedur badawczych (również tych opisanych w normach), zmuszało do opracowywania Procedur Badawczych. Wynikało to bądź z wykrytymi w normach błędami, bądź stosowaniem nowszej, innej aparatury niż przywołana w normie, co zmusza-

ło do myślenia nad każdym krokiem proponowanej procedury badawczej. Regularne prowadzenie kontroli jakości badań i śledzenie wyników tej kontroli pozwalało na odrzucanie odczynników wątpliwej jakości i zakup sprzętu spełniającego nasze wymagania przy ograniczonych przecież możliwościach finansowych. Taka strategia pozwoliła na optymalizację ilości i jakości kupowanego wyposażenia pomiarowego, co dało wymierne korzyści w postaci oszczędności. Uczestnictwo laboratoriów delegatury w kursach merytorycznych stawało się coraz bardziej aktywne, a wprowadzony system wzajemnego wewnętrznego przekazywania wiedzy po odbytych kursach szybko zaczął procentować ogólnym wzrostem poziomu wiedzy pracowników.

Sprawność działania Systemu Jakości i jego zgodność z przewodnikiem ISO/IEC nr 25 oraz wymaganiami normy PN-EN-45001 „Ogólne kryteria działania laboratoriów badawczych” została potwierdzona przez

HAMAMATSU

zapraszamy
na nasze stoisko
B27
na targach POLEKO,
Poznań 18-21.11.2003

PRODUCENT

bardzo trwałych i stabilnych lamp wyładowczych:

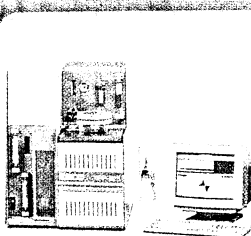
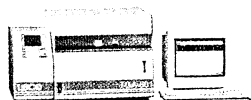
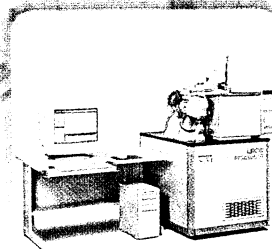
- ksenonowe (trwałość przeciętnie do 3.000 godzin; fluktuacje maksymalne poniżej 1% (peak-to-peak))
 - ksenonowo-rtęciowe (trwałość przeciętnie do 2.000 godzin; fluktuacje maksymalne poniżej 2% (p-p))
 - deuterowe (trwałość przeciętnie do 4.000 godzin; fluktuacje maksymalne poniżej 0,05% (p-p))
 - ksenonowe flash (trwałość minimum 10⁹ błysków; fluktuacje maksymalne poniżej 3,5% (typ SQ i HQ))
- oraz
- oprawy, zasilacze i inne akcesoria do lamp wyładowczych
 - najwyższej klasy detektory X/UV/VIS/IR

HAMAMATSU PHOTONICS Polskie Przedstawicielstwo
02-525 Warszawa, ul. św. A. Boboli 8 lok. 240, tel. (22) 660 83 40, faks (22) 660 83 52
e-mail: jbaszak@hamamatsu.de, www.hamamatsu.de

LECO®

**JAKOŚĆ
NIE JEST DZIEŁEM
PRZYPADKU**

- ↻ kalorymetry,
- ↻ analizatory termogravimetryczne,
- ↻ analizatory zawartości:
węgla,
siarki,
wodoru,
tlenu i azotu,
tłuszczu,
białka,
- ↻ analizator wielofazowy
węgla i wilgoci.
- ↻ spektrometry:
- emisyjne typu:
GDS,
- masowe typu:
ICP-MS-TOF,
GC-MS-TOF,
LC-MS-TOF,
- ↻ przecinarki,
- ↻ praski do inkludowania próbek,
- ↻ szlifierko – polerki,
- ↻ twardościomierze,
- ↻ mikroskopy świetlne i cyfrowe systemy archiwizacji,
- ↻ analizator obrazu.

LECO Polska Sp. z o.o.
ul. Kosów 5
41-541 Katowice
tel. (32) 200 03 52
(32) 200 07 60
fax (32) 200 05 36
e-mail: leco@leco.com.pl

**ZAPEWNIAMY
SPECJALISTYCZNE SZKOLENIE,
SERWIS GWARANCYJNY I POGWARANCYJNY**

auditorów z Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji w 1999 roku, co zaowocowało uzyskaniem w dniu 10.04.2000 roku Akredytacji PCBC przez wszystkie siedem laboratoriów delegatury w Tarnobrzegu.

W latach następnych doskonalono system jakości i procedury badawcze, rozszerzano zakres badań objętych akredytacją. Systemem Jakości objęto laboratoria WSSE w Rzeszowie, jak i jej delegatury w całym województwie podkarpackim.

W tarnobrzeszkiej delegaturze wprowadzono ankietyzację klientów w celu badania poziomu ich zadowolenia i dostosowywania badań laboratoryjnych do ich oczekiwań. W roku 2002 konieczne było przystosowanie pracy laboratoriów do wymagań normy PN-EN ISO/IEC 17025 „Ogólne wymagania dotyczące kompetencji laboratoriów badawczych i wzorcujących” i kolejny audit zewnętrzny przeprowadzony przez auditorów z PCA, który potwierdził utrzymywanie kompetencji laboratoriów.

W niektórych dziedzinach badań uzyskaliśmy certyfikat akredytacji jako pierwsi w kraju (mikrobiologia) lub jako jedni z pierwszych (radiologia).

Aby zapobiec nieprawidłowościom, procedury badawcze poddaje się okresowym analizom, wyznaczając ich punkty krytyczne. Prowadzenie szkoleń przypominających zapobiega utracie sprawności pracowników. Staramy się analizować wszystkie uzyskiwane wyniki i tam, gdzie jest to konieczne i możliwe, wpływać na zmniejszenie niepewności wyników. Uczestniczymy w seminariach, konferencjach naukowych, szkoleniach organizowanych przez firmy produkujące wyposażenie laboratoryjne i przez instytuty sprawujące nad nami nadzór merytoryczny, szukamy również nowości w prasie i Internecie.

Akredytacja nie zapobiega błędom, które zdarzają się w każdym laboratorium, ale sprawia, że dysonujemy narzędziami systemowymi pozwalającymi na ich wykrywanie, a w konsekwencji na ich korygowanie. Właściwe nadzorowanie wyposażenia pomiarowego daje szybką informację na temat jego nieprawidłowej pracy. System, jaki u nas funkcjonuje, wymusza również wprowadzanie działań zapobiegawczych, błędy zdarzają się więc rzadziej niż w tradycyjnym systemie pracy, nie są ukrywane, lecz wyciąga się z nich wnioski, co w końcowym efekcie daje wyraźną poprawę jakości.

Doświadczenie nasze zostało przeniesione na inne laboratoria działające w strukturze WSSE w Rzeszowie. W efekcie powyższego w obecnej chwili WSSE w Rzeszowie ma 26 akredytowanych laboratoriów rozmieszczonych w czterech miastach: Rzeszowie, Tarnobrzegu, Przemyśle i Sanoku.

System Jakości tworzymy również w laboratoriach powiatowych stacji sanitarno-epidemiologicznych, z których jedna – w Jaśle – posiada również certyfikat akredytacyjny.

Niezależnie od wprowadzonego Systemu Jakości w laboratoriach, wprowadzony został System Jakości w zakresie prowadzonego nadzoru bieżącego tak zwanej działalności kontrolnej, którą planuje się zgłosić do akredytacji.

Mamy nadzieję, że nasze działania zostaną zauważone przez klientów i przez nich docenione, że nasze badania będą umożliwiały właściwe i bezsporne decyzje. ■